

Ympäristövaliokunnan mietintö n:o 16 hallituksen esityksestä merensuojelulainsäädännön uudistamiseksi

Eduskunta on 2 päivänä joulukuuta 1994 lähettänyt ympäristövaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 323.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Ulla Kaarikivi-Laine ympäristöministeriöstä, lainsäädäntösihteeri Antti Pelttari ulkoasiainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Pekka Vihervuori oikeusministeriöstä, vesihallintoneuvos Aaro Haverinen maa- ja metsätalousministeriöstä, hallitusneuvos Aila Salminen liikenne ministeriöstä, toimistoinsinööri Tarja Pyykkö vesi- ja ympäristöhallituksesta, ympäristölakimies Tuomas Lehtonen Suomen Kuntaliitosta, ympäristönsuojeluasiamies Meeri Palosaari Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitosta, ympäristöasiantuntija Juha Komsu Helsingin satamalaitoksesta ja tarkastaja Tom Sommardahl Suomenlahden merenkulkupiiristä.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi merensuojelulaki, jolla kumottaisiin voimassa oleva laki meren pilaantumisen ehkäisemisestä, sekä muutettavaksi vesilakia. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia, yleisistä vesi- ja viemärlaitoksista annettua lakia sekä jätelakia. Näitä merensuojelulainsäädännön uudistuksia ehdotetaan, jotta vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus eli vuoden 1992 Helsingin sopimus ja vuoden 1992 Koillis-Atlantin merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus sekä maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelua ja käyttöä koskeva yleissopimus voitaisiin ratifioida.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pi-

tää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä asiallisesti sellaisinaan. Eräitä teknisluonteisia tarkistuksia valiokunta kuitenkin ehdottaa lakiehdotuksiin tehtäväksi.

Vesilain muuttamista koskevan lakiehdotuksen voimaantulosäännöksestä valiokunta ehdottaa poistettavaksi virheellisen viittauksen vesilain 10 luvun 25 §:ään. Tarkoituksena esitystä annettaessa on ollut viitata 25 a §:ään, mutta kyseinen pykälä on jo kumottu lailla (653/93).

Yleisistä vesi- ja viemärlaitoksista annetun lain muuttamista koskevan ehdotuksen voimaantulosäännökseen valiokunta ehdottaa lisättäväksi uuden 2 momentin lain soveltamisesta sellaiseen jäteveden johtamiseen, joka on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa. Vastaava säännös sisältyy myös vesilain muuttamista koskevaan ehdotukseen.

Jätelain muuttamista koskevan lakiehdotuksen 60 §:ään valiokunta ehdottaa tehtäväksi ne muutokset, jotka aiheutuvat eduskunnassa samanaikaisesti käsiteltävänä olevasta jätelain muuttamista koskevasta ehdotuksesta (HE 305).

Asiaa käsitellessään valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös aluksissa syntyvien jätteiden ja jätevesien aiheuttamaan vesistöjen pilaantumiseen. Saadun selvityksen mukaan esimerkiksi merenkulkuhallituksen hyväksymissä alusten käymäläjätevesien käsittelynormeissa ei tällä hetkellä ole raja-arvoja vesistöjä rehevöittävälle typelle ja fosforille. Huviveneet ovat kokonaan alusjätelainsäädännön ulkopuolella.

Valiokunta edellyttääkin, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin alusjätelainsäädännön uudistamiseksi siten, että aluksissa syntyvien jätteiden ja jätevesien haitalliset vesistövaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvät 1. ja 3. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että 2., 4. ja 5. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

2.

Laki**vesilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 1 luvun 3 §, 19 §:n 3 momentti, 4 luvun 6 §:n 1 momentti, 10 luvun 24 §:n 1 ja 2 momentti, 24 a §:n 4 momentti ja 25 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 19 §:n 3 momentti 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetussa laissa (299/79), 4 luvun 6 §:n 1 momentti, 10 luvun 24 §:n 2 momentti, 24 a §:n 4 momentti ja 25 §:n 1 momentti 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (467/87) sekä 10 luvun 24 §:n 1 momentti 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetussa laissa (553/94), sekä

lisätään 1 lukuun uusi 18 a §, 1 luvun 19 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 16 päivänä maaliskuuta 1979 ja 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetuilla laeilla sekä 25 päivänä tammikuuta 1982 annetulla lailla (69/82), uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, 1 lukuun uusi 20 b ja 20 c §, 4 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainitulla 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetulla lailla ja 5 päivänä huhtikuuta 1991 annetulla lailla (629/91), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 10 lukuun uusi 2 a § ja 10 luvun 24 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa, uusi 5 momentti ja 10 lukuun uusi 24 e § sekä 21 luvun 13 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä 21 lukuun uusi 15 § seuraavasti:

1 luku**Yleisiä säännöksiä**

3, 18 a, 19, 20 b ja 20 c §
(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku**Kulkuväylät ja muut vesiliikennealueet**

6 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

10 luku**Jätevedet ja muut vesistöä pilaavat aineet****Yleisiä määräyksiä**

2 a, 24, 24 a, 24 e ja 25 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

21 luku**Erityisiä määräyksiä**

13 ja 15 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)
Tämä laki koskee myös sellaista jäteveden johtamista, joka on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa. (Poist.)

4.

Laki**yleisistä vesi- ja viemärlaitoksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yleisistä vesi- ja viemärlaitoksista 23 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (982/77) 11 a §, sellaisena kuin se on 8 päivänä tammikuuta 1993 annetussa laissa (88/93), sekä lisätään 16 §:ään uusi 2 momentti ja 17 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

11 a, 16 ja 17 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Tämä laki koskee myös sellaista jäteveden johtamista, joka on aloitettu tai josta on sovittu ennen tämän lain voimaantuloa.

5.

Laki**jätelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/93) 60 §:n 1 momentti sekä lisätään lakiin uusi 73 a § seuraavasti:

60 §
Jäterikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) rikkoo 5 §:ssä, 6 §:n 1 momentin 6 tai 8 kohdassa, 7 §:n 4 momentissa, 13 §:n 1 momentissa, 17—19 §:ssä, 22 §:n 1 momentissa, 26 §:ssä, 43 §:n 2 momentissa, 44 §:n 2 tai 3 momentissa, (poist.) 50 §:ssä, 55 §:n 2 tai 3 momentissa, 57 §:ssä tai 73 a §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai määräystä tai

2) laiminlyö 7—9 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12 tai 14 §:ssä, 15 §:n 1 momentissa, 20 §:n 1 tai 2 momentissa, 21 §:ssä, 22 §:n 2 tai 3 momentissa, 23—25 §:ssä, 42 §:n 1 momentissa, 43 §:n 2 mo-

mentissa, (poist.) 46 tai 49 §:ssä, 51 §:n 3 momentissa tai 55 §:n 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden, taikka

3) toteuttaa jätteen kansainvälisen siirron jätteen siirtoasetuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, jäterikkomuksesta sakkoon.

73 a §

Jätteen polttamiskielto Suomen vesialueella

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Seppänen, varapuheenjohtaja Vanhanen, jäsenet Biaudet,

Ihamäki, Kankaanniemi, Kautto, Korkea-
Kuuskoski, Rask, J. Roos ja Vuorensola sekä
varajäsen Astala.

